MTSR 2026 București - De la organizarea informației la arhitectura cunoașterii. Bibliotecile publice în noul ecosistem internațional al cercetării, inteligenței artificiale și inovării

ANBPR, coorganizator al ediției aniversare a Conferinței Internaționale Metadata and Semantics Research, la confluența dintre cercetarea științifică, patrimoniul cultural, ingineria informației și transformarea digitală

În perioada 16-20 noiembrie 2026, Bucureștiul a devenit un important punct de convergență al comunității științifice internaționale, găzduind cea de-a XX-a ediție a Conferinței Internaționale de Cercetare în Metadate și Semantică - Metadata and Semantics Research (MTSR 2026). Evenimentul aniversar a reunit cercetători, cadre universitare, bibliotecari, specialiști în știința informației, reprezentanți ai instituțiilor de memorie și ai industriei tehnologice din 21 de țări, într-un amplu dialog interdisciplinar consacrat organizării, reprezentării, conectării și valorificării cunoașterii în societatea contemporană.

Organizată în România prin cooperarea dintre Academia Oamenilor de Știință din România (AOSR), Universitatea Națională de Știință și Tehnologie POLITEHNICA București și Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR), ediția MTSR 2026 a reprezentat o oportunitate deosebită de internaționalizare a comunității profesionale românești și de consolidare a dialogului dintre cercetarea academică, practica biblioteconomică și dezvoltarea tehnologică.

Pentru ANBPR, implicarea în coorganizarea acestei conferințe a avut o semnificație care depășește dimensiunea organizatorică a evenimentului. Participarea asociației la un asemenea demers științific internațional exprimă o opțiune strategică pentru apropierea bibliotecilor publice de cercetarea de avangardă, pentru dezvoltarea capacității lor de inovare și pentru integrarea acestora în ecosistemele emergente ale societății bazate pe date și cunoaștere.

Într-un context în care inteligența artificială modifică fundamental mecanismele de producere, circulație și consum al informației, bibliotecile sunt chemate să își redefinească funcțiile, competențele și modelele de servicii. MTSR 2026 a oferit cadrul intelectual și profesional necesar unei asemenea reflecții, punând în centrul dezbaterii metadatele, interoperabilitatea semantică, calitatea informației, proveniența datelor și responsabilitatea umană în utilizarea tehnologiilor inteligente.

O premieră pentru România și un model de cooperare interinstituțională

Organizată pentru prima dată în România, conferința MTSR, inițiată în anul 2005, constituie un reper internațional al cercetării interdisciplinare în domeniul metadatelor, ontologiilor, tehnologiilor semantice, bibliotecilor digitale și managementului cunoașterii.

Ediția aniversară de la București a pus în valoare capacitatea instituțiilor românești de a construi parteneriate complexe, de a mobiliza expertiză complementară și de a participa activ la dezbaterile internaționale privind viitorul infrastructurilor informaționale.

Parteneriatul dintre cei trei co-organizatori a reunit trei dimensiuni fundamentale ale dezvoltării societății cunoașterii: cercetarea științifică, ingineria și dezvoltarea tehnologică, respectiv aplicabilitatea socială și comunitară a rezultatelor cercetării.

Academia Oamenilor de Știință din România, prin vocația sa de promovare a excelenței și interdisciplinarității, a contribuit la ancorarea evenimentului în dezbaterile contemporane privind evoluția științei, cercetarea aplicată și responsabilitatea utilizării tehnologiilor emergente.

Universitatea Națională de Știință și Tehnologie POLITEHNICA București a reprezentat componenta de inginerie, cercetare tehnologică și proiectare a infrastructurilor inteligente, indispensabilă în înțelegerea mecanismelor prin care informația poate fi transformată în resurse de cunoaștere interoperabile, reutilizabile și accesibile.

Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, prin reprezentativitatea sa profesională și prin experiența acumulată în implementarea proiectelor de inovare și cooperare internațională, a adus în această ecuație perspectiva bibliotecilor publice, a utilizatorilor finali și a comunităților, contribuind la conectarea cercetării avansate cu realitățile și necesitățile serviciilor publice de informare.

Acest nucleu organizatoric a fost consolidat prin implicarea Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I" București, a Universității „Lucian Blaga" din Sibiu, a Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu" Dâmbovița și a Bibliotecii Metropolitane București, instituții care ilustrează diversitatea și complementaritatea ecosistemului cultural, academic și informațional românesc.

La nivel internațional, comunitatea MTSR a asigurat continuitatea unei rețele de cooperare academică dezvoltate de-a lungul a două decenii, sub coordonarea unor specialiști cu contribuții semnificative în domeniul științei informației, între care prof. dr. Emmanouel Garoufallou, reprezentant al International Hellenic University, președinte al MTSR Steering Committee și director al MetaDATA Lab.

Prin această configurație instituțională, MTSR 2026 a demonstrat că provocările societății informaționale nu mai pot fi abordate exclusiv din perspectiva unei singure discipline sau categorii profesionale. Ele reclamă cooperare sistemică între universități, academii, biblioteci, arhive, muzee, centre de cercetare, organizații profesionale și furnizori de tehnologii.

Dialog științific: de la patrimoniul documentar la infrastructurile inteligente de cercetare

Programul conferinței a reflectat amploarea și mobilitatea conceptuală a cercetării contemporane în domeniul metadatelor, reunind preocupări care traversează granițele informaticii, științelor umaniste, biblioteconomiei, ingineriei sistemelor, economiei, agriculturii și științelor mediului.

Sesiunea inaugurală din 16 noiembrie, desfășurată în format hibrid, a abordat organizarea cunoașterii, patrimoniul cultural și aplicațiile inteligente ale datelor, oferind un prim tablou al diversității tematice a ediției.

Deschiderea oficială din 17 noiembrie, găzduită la Biblioteca Centrală Universitară „Carol I", a conferit o semnificație aparte relației dintre tradiția biblioteconomică și tehnologiile emergente.

Într-un spațiu emblematic pentru cultura și învățământul superior românesc, ceremonia a reunit reprezentanți ai comunității academice și profesionale, între care prof. dr. Emmanouel Garoufallou, conf. univ. dr. Mireille Rădoi, director general al Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I", și dr. Dragoș-Adrian Neagu, președintele ANBPR și manager al Bibliotecii Județene „Panait Istrati" Brăila.

Ziua de 18 noiembrie, găzduită de POLITEHNICA București, a aprofundat problematica infrastructurilor de cercetare, a principiilor FAIR, a ingineriei ontologiilor, a interoperabilității semantice și a metodelor inteligente de regăsire a informației.

În 19 noiembrie, Academia Oamenilor de Știință din România a găzduit sesiuni consacrate științelor umaniste digitale, patrimoniului cultural, aplicațiilor inteligenței artificiale, produselor de date și cercetării interdisciplinare.

Programul zilei de 20 noiembrie a inclus o sesiune de lucru dedicată viitorului cunoașterii, conectării cercetării cu comunitățile și dezvoltării relațiilor dintre actorii relevanți ai ecosistemului informațional.

Această succesiune tematică și instituțională a conturat o imagine coerentă asupra circuitului contemporan al cunoașterii: de la colectarea și descrierea resurselor la structurarea, integrarea, validarea și reutilizarea acestora în contexte științifice, culturale, economice și sociale.

De la catalogul tradițional la inteligența artificială: continuitatea unei paradigme a cunoașterii

Un moment de referință al conferinței l-a constituit prelegerea magistrală susținută de prof. univ. dr. ing. Doina Banciu, președinta Academiei Oamenilor de Știință din România, intitulată *Document Retrieval in Traditional Libraries - A Precursor Model of Metadata*, moderată de dr. Dragoș-Adrian Neagu, președintele ANBPR.

Conferința magistrală a propus o perspectivă istorică și conceptuală asupra evoluției mecanismelor de regăsire a informației, evidențiind continuitatea dintre practicile consacrate ale bibliotecilor tradiționale și modelele contemporane de organizare semantică a resurselor.

Cataloagele bibliografice, sistemele de clasificare, vocabularele controlate, indexarea și instrumentele de identificare a documentelor au reprezentat, cu mult înaintea apariției internetului și a inteligenței artificiale, forme sofisticate de structurare a cunoașterii.

În această interpretare, bibliotecile nu sunt instituții care descoperă abia acum problematica metadatelor. Dimpotrivă, ele dețin o experiență istorică remarcabilă în descrierea, contextualizarea și relaționarea resurselor informaționale, experiență care poate fundamenta dezvoltarea noilor generații de sisteme inteligente.

Prezentarea prof. Doina Banciu a evidențiat, totodată, distincția fundamentală dintre digitizare, digitalizare și transformare digitală.

Dacă digitizarea presupune conversia informației într-un format digital, iar digitalizarea implică integrarea tehnologiilor în activitatea curentă a instituțiilor, transformarea digitală reclamă o regândire profundă a modului de funcționare a organizațiilor, a obiectivelor, strategiilor, proceselor și serviciilor oferite beneficiarilor.

Pentru bibliotecile publice, această distincție este esențială. Transformarea digitală autentică nu se reduce la achiziția de echipamente, automatizarea unor operațiuni sau constituirea de colecții digitale. Ea presupune reproiectarea serviciilor pornind de la nevoile utilizatorilor, valorificarea inteligentă a resurselor informaționale și dezvoltarea capacității instituționale de adaptare la schimbare.

Din această perspectivă, experiența istorică a bibliotecilor în organizarea informației constituie nu un vestigiu al trecutului, ci un capital epistemic și profesional indispensabil dezvoltării viitoarelor infrastructuri de cunoaștere.

Metadatele - infrastructura invizibilă a încrederii în era inteligenței artificiale

Una dintre cele mai importante direcții de reflecție ale MTSR 2026 a vizat relația dintre metadate, integritatea informației și fiabilitatea sistemelor de inteligență artificială.

În societatea contemporană, caracterizată prin proliferarea conținuturilor digitale, automatizarea generării de informații și multiplicarea canalelor de comunicare, accesul la informație nu mai reprezintă, în sine, o garanție a accesului la cunoaștere.

Devine din ce în ce mai important să putem identifica originea informației, autoritatea sursei, contextul producerii sale, transformările succesive pe care aceasta le-a suferit și condițiile în care poate fi reutilizată.

Metadatele răspund tocmai acestor necesități. Ele formează infrastructura discretă, dar indispensabilă, care permite descrierea, identificarea, contextualizarea, conectarea, verificarea și conservarea resurselor informaționale.

Lucrarea *Metadata as Trust Infrastructure: The Technical Dimension of Information Integrity in Redefining the Library*, semnată de Styliani Vazaiou și Daphne Kyriaki-Manessi, a adus în prim-

plan această dimensiune a metadatelor, cu implicații directe asupra redefinirii funcției bibliotecilor în societatea informațională.

În același registru tematic, cercetarea *Recording the Provenance of Human and AI Contributions to Metadata Definitions in Materials Science*, realizată de o echipă interdisciplinară de cercetători din universități americane, între care Christopher B. Rauch, Mat Kelly și Jane Greenberg, a explorat modalitățile de documentare distinctă a contribuțiilor umane și algoritmice la elaborarea definițiilor utilizate în vocabularele specializate.

Prin intermediul proiectului MatSci-SAM și al extinderii funcționalităților platformei MatSci-YAMZ, cercetătorii au ilustrat posibilitatea identificării revizuirilor succesive ale definițiilor și a diferențierii între rezultatele generate de modele de inteligență artificială, intervențiile participanților umani și deciziile de publicare.

O asemenea abordare are implicații care depășesc domeniul științei materialelor. Ea sugerează necesitatea dezvoltării unor mecanisme transparente de documentare a contribuțiilor inteligenței artificiale în toate domeniile în care informația constituie o resursă critică.

La rândul său, studiul prezentat de Hatice Ünal și colaboratorii săi, privind generarea asistată de modele lingvistice de mari dimensiuni a metadatelor pentru date structurate, a analizat problematica fiabilității rezultatelor și a supravegherii umane.

Analiza celor 30 de studii incluse în cercetare a evidențiat faptul că numai cinci dintre acestea raportau verificarea umană după etapa de generare, ilustrând necesitatea consolidării mecanismelor de control al calității.

Pentru comunitatea bibliotecilor publice, aceste contribuții sunt deosebit de relevante. Ele reafirmă importanța expertizei profesionale într-un mediu în care automatizarea poate accelera procesarea informației, dar nu poate substitui integral discernământul, responsabilitatea și validarea umană.

În era inteligenței artificiale, valoarea bibliotecilor nu mai rezidă exclusiv în capacitatea de a oferi acces la informație, ci, din ce în ce mai mult, în capacitatea de a facilita accesul la informație verificabilă, contextualizată, relevantă și demnă de încredere.

Această funcție conferă bibliotecilor o responsabilitate socială majoră în combaterea dezinformării, dezvoltarea alfabetizării informaționale și digitale și consolidarea autonomiei cognitive a cetățenilor.

Etica informației și responsabilitatea umană în proiectarea sistemelor inteligente

Dimensiunea etică a transformării digitale a fost reprezentată distinct prin cea de-a doua conferință magistrală, susținută de prof. dr. Fabio Sartori, specialist în informatică, sisteme și comunicații din mediul academic milanez.

Intitulată *Ethics in Information Society Development: The Role of Metadata from the Past to the Future*, prelegerea a înscris problematica metadatelor într-un cadru mai amplu de reflecție asupra evoluției societății informaționale și a responsabilității asociate utilizării tehnologiilor inteligente.

Metadatele nu sunt simple structuri tehnice neutre. Modul în care informația este clasificată, descrisă, etichetată și conectată influențează vizibilitatea acesteia, posibilitățile de interpretare, accesibilitatea și reprezentarea diferitelor perspective culturale și sociale.

Deciziile privind organizarea cunoașterii pot favoriza incluziunea și diversitatea sau, dimpotrivă, pot perpetua stereotipuri, dezechilibre și forme de excludere informațională.

Pentru bibliotecile publice, instituții fundamentate pe principiile accesului echitabil, pluralismului și respectului pentru diversitatea comunităților, contribuția la dezvoltarea unei culturi etice a datelor trebuie să devină o componentă importantă a misiunii profesionale.

Aceasta implică atât utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale, cât și participarea activă la definirea criteriilor de calitate, transparență, accesibilitate și reprezentativitate care trebuie să guverneze sistemele informaționale contemporane.

Interoperabilitate semantică și principiile FAIR: către infrastructuri deschise ale cercetării

Sesiunile desfășurate la POLITEHNICA București au evidențiat importanța infrastructurilor de cercetare capabile să faciliteze descoperirea, integrarea și reutilizarea datelor.

Un loc central l-au ocupat principiile FAIR - *Findable, Accessible, Interoperable, Reusable*, potrivit cărora datele trebuie să poată fi identificate, accesate, integrate în sisteme interoperabile și reutilizate în contexte diferite.

În cadrul sesiunii moderate de conf. univ. dr. Agnes Terezia Erich, manager al Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, au fost abordate modele de infrastructuri de cercetare pentru economie și mediul de afaceri, soluții de management al datelor științifice, integrarea grafurilor de cunoaștere, proiectarea ontologiilor și metodele hibride de regăsire a informației academice.

Alte contribuții au vizat interogările SPARQL, datele deschise interconectate - *Linked Open Data*, extragerea automată a cunoașterii și construcția grafurilor de cunoaștere cu sprijinul modelelor lingvistice de mari dimensiuni.

Relevanța acestor cercetări pentru bibliotecile publice este considerabilă. În prezent, numeroase colecții documentare, arhive locale, resurse educaționale și fonduri de patrimoniu sunt gestionate prin sisteme informatice eterogene, care comunică insuficient între ele. Această fragmentare limitează vizibilitatea colecțiilor, îngreunează accesul utilizatorilor și reduce posibilitățile de valorificare științifică și culturală a resurselor existente.

Interoperabilitatea semantică permite depășirea acestor bariere prin stabilirea unor relații inteligibile între resurse, concepte, persoane, locuri, evenimente și instituții. Astfel, bibliotecile

pot evolua de la gestionarea unor depozite informaționale relativ izolate la participarea în rețele distribuite de cunoaștere, în care informația circulă, se îmbogățește și poate fi reutilizată în scopuri multiple.

Pentru ANBPR, promovarea acestei paradigme reprezintă o oportunitate de dezvoltare strategică, inclusiv prin facilitarea cooperării între bibliotecile publice, instituțiile academice și administratorii infrastructurilor digitale naționale și europene.

Patrimoniul cultural - de la conservarea documentului la regenerarea cunoașterii

O componentă semnificativă a conferinței a fost dedicată patrimoniului cultural digital și științelor umaniste digitale. Lucrările înscrise în program au abordat reprezentarea semantică a colecțiilor muzicale, documentarea patrimoniului cultural imaterial, istoria orală, ontologiile pentru resurse culturale, conservarea arhivelor digitale și utilizarea inteligenței artificiale pentru adnotarea și valorificarea documentelor istorice.

Cercetarea *Bridging RiC-O and PREMIS: An Alignment Framework for Digital Archives*, realizată de Matthew Damigos, Lina Bountouri, Evangelia Thanou și Eleftherios Kalogeros, a propus un cadru de aliniere între două modele complementare de reprezentare a informației arhivistice și de conservare digitală.

Lucrarea a evidențiat necesitatea păstrării atât a informațiilor tehnice referitoare la obiectul digital și la transformările sale, cât și a contextului arhivistic, a provenienței, a relațiilor și a funcțiilor documentului original.

Într-o abordare complementară, Yasena Chantova, reprezentantă a University of Library Studies and Information Technologies din Sofia, a prezentat o cercetare exploratorie privind utilizarea modelelor lingvistice de mari dimensiuni pentru identificarea entităților și adnotarea documentelor arhivistice bulgare conform standardului TEI.

Rezultatele studiului-pilot au evidențiat atât potențialul automatizării, cât și limitele acesteia, inclusiv riscul omisiunilor, al modificării conținutului original și al utilizării inconsistente a schemelor de adnotare.

Soluția propusă a fost integrarea inteligenței artificiale într-un flux de lucru controlat, în care verificările automate sunt completate de evaluarea experților umani.

O contribuție românească deosebit de relevantă a fost lucrarea Elenei Iagăr, *From Digital Images to Semantic Safeguarding: A Pilot Methodology for Decoding and Interoperability of the Popescu-Judetz Dance Archive*.

Cercetarea, dezvoltată în cadrul programului AOSR-TEAMS 2026-2027, propune o metodologie de recuperare, interpretare și valorificare a patrimoniului coregrafic românesc, pornind de la fondul documentar Popescu-Județ.

Demersul integrează analiza documentară, decodificarea notațiilor coregrafice, interoperabilitatea semantică, colaborarea dintre cercetători și interpreți și dezvoltarea unor resurse multimedia destinate diseminării academice și culturale.

Proiectul ilustrează exemplar distincția dintre simpla reproducere digitală a unui document și transformarea acestuia într-o resursă activă de cunoaștere, capabilă să genereze noi interpretări, experiențe educaționale și forme de transmitere culturală.

Pentru bibliotecile publice, asemenea abordări deschid perspective generoase privind valorificarea colecțiilor de istorie locală, a memoriei comunitare, a mărturiilor orale, a arhivelor fotografice și a patrimoniului cultural imaterial.

Biblioteca poate deveni astfel nu doar depozitar al memoriei, ci și mediator al regenerării acesteia, facilitând transformarea patrimoniului conservat în cunoaștere vie, accesibilă și reutilizabilă de generațiile contemporane și viitoare.

ANBPR și proiectul european TELL – bibliotecile drept catalizatori ai inovării și dezvoltării durabile

Dimensiunea cercetării aplicate în domeniul bibliotecilor publice a fost reprezentată în programul MTSR 2026 și prin lucrarea *TELL: Redefining Libraries as Catalysts of Advocacy, Innovation, and Sustainable Development*, semnată de Ioana Cornelia Cristina Crihană, Eleni Fili, Georgia Zafeiriou, Chrysanthi Theodoridou, Ștefania Stănică și Emmanouel Garoufallou.

Contribuția valorifică experiența proiectului european Erasmus+ TELL – *Trans-European Learning Libraries*, coordonat de ANBPR, care urmărește consolidarea capacității bibliotecilor de a răspunde provocărilor societale contemporane prin inovare, dezvoltarea competențelor, advocacy și cooperare transnațională.

În contextul conferinței, această perspectivă a adus în dialog problematica infrastructurilor informaționale cu dimensiunea socială, educațională și democratică a serviciilor bibliotecilor.

Bibliotecile publice reprezintă infrastructuri distribuite teritorial, cu o capacitate semnificativă de a facilita accesul populației la informație, educație, tehnologii și oportunități de participare comunitară.

Prin intermediul proiectului TELL, ANBPR promovează o abordare în care dezvoltarea profesională a bibliotecarilor, inovarea serviciilor, reprezentarea intereselor comunităților și obiectivele dezvoltării durabile sunt tratate ca dimensiuni interdependente ale transformării instituționale.

Asocierea acestui demers cu agenda științifică MTSR evidențiază necesitatea conectării sistematice a cercetării în domeniul datelor și tehnologiilor semantice cu procesele de inovare socială și dezvoltare comunitară.

O bibliotecă inteligentă nu este definită exclusiv prin performanța tehnologică a sistemelor sale, ci și prin capacitatea de a transforma aceste resurse în beneficii concrete pentru utilizatori.

Integrarea bibliotecilor în ecosistemele digitale trebuie, prin urmare, să urmărească nu doar eficiența operațională, ci și creșterea accesibilității serviciilor, reducerea decalajelor digitale, dezvoltarea competențelor cetățenilor și participarea acestora la viața culturală, economică și democratică.

Noi competențe pentru o profesie în transformare

Transformarea infrastructurilor informaționale determină, în mod inevitabil, și o reconfigurare a profilului profesional al bibliotecarilor.

Lucrarea prezentată de dr. Silviu Borș, reprezentant al Universității „Lucian Blaga" din Sibiu, intitulată *Essential and Optional Skills in ESCO: A Metadata-Based Comparison of Librarian and Information Manager Profiles*, a abordat comparativ competențele asociate profesiilor de bibliotecar și manager de informație, utilizând clasificarea europeană ESCO.

Tema este de o importanță strategică pentru organizațiile profesionale, instituțiile de formare și factorii de decizie responsabili de dezvoltarea resurselor umane din biblioteci. Competențele tradiționale privind organizarea colecțiilor, descrierea bibliografică și relația cu utilizatorii trebuie completate progresiv cu aptitudini în domeniul managementului datelor, interoperabilității, alfabetizării în inteligență artificială, evaluării calității informației și proiectării serviciilor digitale.

Această evoluție nu presupune abandonarea identității profesionale a bibliotecarului, ci extinderea acesteia către noi teritorii de expertiză.

Bibliotecarul contemporan este chemat să îndeplinească, simultan, funcții de curator al informației, mediator digital, facilitator al învățării, specialist în managementul cunoașterii și partener în procesele de inovare.

Pentru ANBPR, conferința oferă repere importante în fundamentarea unor viitoare programe de dezvoltare profesională, schimburi de experiență, comunități de practică și parteneriate cu universități și centre de cercetare.

Dialogul cu industria tehnologică - de la cercetare la soluții operaționale

O particularitate importantă a ediției MTSR 2026 a constituit-o apropierea dintre cercetarea academică și industria tehnologică, prin participarea unor furnizori de soluții și servicii informaționale cu experiență în domeniul bibliotecilor și al patrimoniului cultural digital.

Prezentarea susținută de Daniel Marinescu, director general al IME România, *From MARC to Meta-MARC and AI-Metadata - The Past and Future of Bibliographic Records*, a adus în dezbatere evoluția înregistrărilor bibliografice și posibilitatea dezvoltării unor modele operaționale dinamice, asistate de inteligență artificială.

Soluția de cercetare-dezvoltare TINREAD.AIM propune explorarea unor mecanisme de catalogare continuă, agregare dinamică a metadatelor și îmbogățire progresivă a resurselor bibliografice, pe măsură ce devin disponibile noi informații. Conceptul sugerează o posibilă tranziție de la

înregistrarea bibliografică statică la reprezentări informaționale dinamice, capabile să integreze relații, contexte și surse complementare.

Pentru bibliotecile publice, această direcție tehnologică poate deschide noi perspective privind eficientizarea proceselor de catalogare, valorificarea cataloagelor colective și dezvoltarea unor servicii avansate de descoperire a resurselor, sub rezerva evaluării și validării acestor soluții în contexte operaționale reale.

O altă contribuție relevantă a aparținut lui Sándor Biszak, CEO al Arcanum, care a prezentat platforma *ARCANUM Newspapers*, a cărei ofertă documentară cuprinde aproximativ 100 de milioane de pagini de presă din Ungaria, România, Cehia, Slovacia și alte țări.

Prezentarea a ilustrat dimensiunea transnațională a patrimoniului documentar digital și oportunitățile pe care digitizarea la scară largă le poate genera pentru cercetarea istorică, jurnalistică, genealogică și culturală. Asemenea soluții permit recuperarea unor segmente importante ale memoriei colective, identificarea unor conexiuni între surse și valorificarea unor fonduri documentare dificil de consultat prin mijloace tradiționale.

Participarea reprezentanților industriei tehnologice la MTSR 2026 a consolidat dialogul dintre cercetarea fundamentală, dezvoltarea experimentală și implementarea soluțiilor în infrastructurile informaționale.

Pentru ANBPR, această dimensiune a conferinței este relevantă inclusiv din perspectiva stimulării unor viitoare parteneriate public-private, orientate către modernizarea serviciilor bibliotecilor și dezvoltarea capacității lor de inovare.

Biblioteca publică - infrastructură de servicii inovatoare și de cunoaștere regenerabilă

În ansamblul său, agenda științifică a MTSR 2026 susține necesitatea unei schimbări de paradigmă în înțelegerea bibliotecii contemporane. Biblioteca publică nu mai poate fi definită exclusiv prin colecțiile pe care le deține sau prin volumul resurselor pe care le pune la dispoziția utilizatorilor.

Valoarea sa instituțională derivă tot mai mult din capacitatea de a conecta informația cu nevoile oamenilor, de a integra resurse eterogene, de a facilita procese de învățare și de a genera contexte în care cunoașterea poate fi actualizată, reinterpretată și reutilizată.

Din perspectiva științei serviciilor - *Service Science*, biblioteca poate fi conceptualizată ca un sistem complex de servicii, în care resursele informaționale, tehnologia, competențele profesionale, parteneriatele și contribuțiile utilizatorilor interacționează în procese de cocreare a valorii. În interiorul acestui sistem, metadatele îndeplinesc o funcție structurală. Ele facilitează comunicarea dintre componente, identificarea resurselor relevante și integrarea informațiilor provenite din contexte diferite.

Metadatele devin astfel elemente constitutive ale unei infrastructuri de servicii inovatoare, capabile să susțină:

- Descoperirea inteligentă și personalizată a resurselor informaționale;
- Integrarea colecțiilor distribuite și interoperabilitatea instituțională;
- Valorificarea patrimoniului local și conectarea acestuia la infrastructuri internaționale;
- Dezvoltarea serviciilor educaționale și de învățare pe tot parcursul vieții;
- Utilizarea responsabilă și transparentă a inteligenței artificiale;
- Creșterea accesibilității și reducerea inegalităților informaționale;
- Cocrearea și regenerarea cunoașterii prin participarea comunităților.

Conceptul de **cunoaștere regenerabilă** dobândește, în acest context, o relevanță particulară. Spre deosebire de resursele consumabile, cunoașterea poate dobândi valoare suplimentară prin utilizare, conectare, reinterpretare și transmitere.

O colecție de documente istorice, spre exemplu, poate deveni sursă pentru cercetări academice, proiecte educaționale, expoziții virtuale, reconstrucții ale memoriei comunitare și aplicații tehnologice emergente. Metadatele reprezintă unul dintre mecanismele esențiale care fac posibilă această multiplicare a valorii. Din această perspectivă, bibliotecile publice pot deveni noduri active ale unor ecosisteme de cunoaștere distribuită, participând nu doar la conservarea și transmiterea informației, ci și la generarea unor noi resurse intelectuale, culturale și sociale.

ANBPR - interfață strategică între cercetare, profesie și comunități

Coorganizarea MTSR 2026 se înscrie într-o direcție de dezvoltare instituțională prin care ANBPR urmărește consolidarea relevanței bibliotecilor publice în raport cu marile transformări tehnologice și societale contemporane. Prin rețeaua sa de peste 3.300 de membri, organizați în 41 de filiale județene, ANBPR dispune de un important potențial de multiplicare a rezultatelor cercetării și de transfer al bunelor practici către comunitatea profesională din România.

Participarea la o conferință de asemenea anvergură oferă asociației oportunitatea de a dezvolta o funcție de intermediere între producătorii de cunoaștere științifică, dezvoltatorii de tehnologii și instituțiile care pot transforma aceste rezultate în servicii publice. Mai mult decât o organizație de reprezentare profesională, ANBPR își poate consolida profilul de facilitator al inovării, catalizator al cooperării interdisciplinare și partener în dezvoltarea unor infrastructuri informaționale orientate către cetățeni.

În acest sens, conferința MTSR 2026 constituie un punct de plecare pentru aprofundarea colaborărilor cu mediul academic, participarea în consorții internaționale de cercetare și inovare, dezvoltarea unor proiecte-pilot și transferul de competențe către bibliotecile publice.

Implicarea ANBPR în asemenea contexte internaționale contribuie, totodată, la creșterea vizibilității profesiei de bibliotecar și la consolidarea statutului bibliotecilor ca instituții relevante pentru dezvoltarea economică, culturală, educațională și socială.

Parteneriate sustenabile și vizibilitate publică

Organizarea ediției aniversare MTSR 2026 la București a beneficiat de contribuția unor instituții și organizații care au făcut posibilă articularea dimensiunilor științifice, profesionale, tehnologice și logistice ale evenimentului.

ANBPR adresează mulțumiri co-organizatorilor - Academia Oamenilor de Știință din România și Universitatea Națională de Știință și Tehnologie POLITEHNICA București, precum și partenerilor instituționali: Biblioteca Centrală Universitară „Carol I" București, Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu" Dâmbovița și Biblioteca Metropolitană București.

O apreciere deosebită revine comunității internaționale MTSR, membrilor comitetelor științifice și de organizare, evaluatorilor, moderatorilor, autorilor și tuturor participanților care au contribuit la calitatea academică și la diversitatea perspectivelor reprezentate în cadrul conferinței.

ANBPR mulțumește, de asemenea, sponsorilor ediției de la București - **IME România & TINREAD, Arcanum, INOVI, ENformation și KA DAMAR** - pentru sprijinul acordat și pentru contribuția la consolidarea dialogului dintre comunitatea științifică, biblioteci și industria tehnologică.

Un rol important în creșterea vizibilității publice a evenimentului l-au avut partenerii media - Digital Transformation Council, Comunicații Mobile, Radio România Regional și AGERPRES, precum și publicațiile și platformele de comunicare culturală și științifică interesate de subiect.

Reflectarea conferinței în platforma Ambasadorii Științei și în publicația AgențiadeCarte.ro a contribuit la aducerea în atenția publicului a unor teme de actualitate, precum încrederea în informație, inteligența artificială și transformarea instituțiilor de memorie.

Dimensiunea culturală și socială a programului, prin vizitele instituționale, activitățile de networking și întâlnirile informale, a oferit participanților oportunități suplimentare de cunoaștere reciprocă și de explorare a unor viitoare direcții de colaborare.

Dincolo de conferință: către o agendă strategică de cercetare și inovare pentru bibliotecile publice

Ediția MTSR 2026 deschide oportunitatea de a construi noi punți între cercetarea științifică internațională și realitățile profesionale ale bibliotecilor publice din România. Din perspectiva ANBPR, capitalizarea rezultatelor și a parteneriatelor dezvoltate în contextul conferinței poate viza mai multe direcții strategice:

Dezvoltarea cercetării aplicate în bibliotecile publice - Stimularea colaborărilor cu universități și institute de cercetare pentru identificarea unor soluții inovatoare, validate științific, la provocările informaționale și tehnologice ale comunităților.

Modernizarea infrastructurilor informaționale - Promovarea standardelor de metadate, a interoperabilității și a modelelor deschise de organizare și valorificare a resurselor documentare.

Dezvoltarea competențelor profesionale emergente - Facilitarea accesului bibliotecarilor la programe de formare în domeniul managementului datelor, inteligenței artificiale, tehnologiilor semantice și eticii informației.

Valorificarea patrimoniului cultural local - Încurajarea dezvoltării unor inițiative de digitizare, contextualizare semantică și conectare a colecțiilor locale cu infrastructurile informaționale naționale și europene.

Internaționalizarea comunității profesionale - Consolidarea participării bibliotecarilor români la rețele academice, conferințe științifice, proiecte europene și comunități internaționale de practică.

Promovarea inovării responsabile - Dezvoltarea unei culturi profesionale în care adoptarea tehnologiilor emergente este însoțită de criterii de calitate, transparență, incluziune și responsabilitate socială.

Aceste direcții pot contribui la articularea unei agende de dezvoltare în care bibliotecile publice să fie recunoscute nu doar ca beneficiare ale progresului tehnologic, ci și ca participante active la producerea și valorificarea cunoașterii.

MTSR 2026 - o investiție în viitorul bibliotecilor și al societății cunoașterii

Ediția aniversară a Conferinței Internaționale Metadata and Semantics Research a reprezentat pentru București și pentru comunitatea profesională din România mai mult decât găzduirea unui eveniment științific internațional de prestigiu. Aceasta a oferit un cadru de întâlnire între tradiție și inovație, între cercetare fundamentală și aplicabilitate socială, între patrimoniul cultural și tehnologiile emergente, între expertiza academică și experiența profesioniștilor din biblioteci.

Prin implicarea sa în coorganizarea conferinței, ANBPR reafirmă importanța unei dezvoltări instituționale fundamentate pe cercetare, cooperare, inovare și responsabilitate față de comunități. Într-o societate în care informația devine abundentă, dar încrederea în aceasta este din ce în ce mai dificil de construit, bibliotecile dobândesc o relevanță strategică suplimentară. Ele dispun de experiența, legitimitatea socială și infrastructura profesională necesare pentru a contribui la organizarea cunoașterii, la validarea informației, la democratizarea accesului la resurse și la utilizarea responsabilă a tehnologiilor inteligente.

Metadatele, semantica și inteligența artificială nu reprezintă, așadar, teritorii exterioare misiunii bibliotecilor. Ele constituie instrumente prin care această misiune poate fi extinsă, aprofundată și adaptată exigențelor unei societăți aflate într-un proces accelerat de transformare.

Dacă biblioteca tradițională a făcut posibilă organizarea și transmiterea memoriei umanității, biblioteca viitorului este chemată să contribuie la proiectarea arhitecturilor prin care această memorie devine cunoaștere conectată, verificabilă, accesibilă și regenerabilă**.** Aceasta este una dintre cele mai importante perspective pe care ediția MTSR 2026 de la București le deschide pentru comunitatea bibliotecilor publice din România.

Iar pentru ANBPR, continuarea dialogului dintre știință, tehnologie, cultură și comunități reprezintă nu doar o oportunitate de dezvoltare instituțională, ci și o responsabilitate strategică față de viitorul profesiei și al serviciilor publice de cunoaștere.